



Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Finansministeren
18. december 2012

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 131 (Alm. del) af 12. december 2012

Spørgsmål

”Ministeren bedes oversende talepapir fra åbent samråd SAS (udøvelsen af statens ejerskab m.v.) den 12/12-12, jf. FIU alm. del - samrådsspørgsmål J, K og L.”

Svar

Samrådsspørgsmål J, K og L

Spørgsmål J: ”Ministeren bedes redegøre for hele forløbet omkring det seneste forsøg på at gøre SAS konkurrencedygtigt frem til indgåelsen af de nye medarbejderaftaler – herunder for ministerens egen ageren i forløbet?”

Spørgsmål K: ”Ministeren bedes redegøre for de gældende regler/vejledninger for, hvordan staten udøver sit ejerskab i helt eller delvist ejede statslige aktieselskaber.”

Spørgsmål L: ”Ministeren bedes redegøre for, om de gældende regler/vejledninger for, hvordan staten udøver sit ejerskab i helt eller delvist ejede statslige aktieselskaber, er fulgt i forhold til forløbet i SAS.”

Talepunkter:

[Indledende bemærkninger]

- Jeg vil forsøge at svare på de tre samrådsspørgsmål J, K og L i et samlet svar.
- Jeg vil starte med at redegøre for forløbet omkring det seneste forsøg på at gøre SAS konkurrencedygtigt frem til indgåelsen af de nye medarbejderaftaler.
- Derefter vil jeg kommentere på, hvordan forløbet skal ses i lys af de principper, der ligger til grund for statens ejerskabsudøvelse i statslige aktieselskaber.

[Forløbet omkring offentliggørelsen af SAS' plan, 4XNG]

- I et samråd her for nogle uger siden – vedrørende aktstykket om kreditfaciliteten til SAS – redegjorde jeg grundigt for det forløb, der er gået forud for offentliggørelsen af SAS' nye spareplan.
- Jeg vil derfor fokusere på det forløb, der fandt sted lige omkring overenskomstforhandlingerne.
- Lad mig starte med at understrege, at det er SAS' ledelse, der har vurderet, at indgåelsen af markant anderledes overenskomster var en forudsætning for, at selskabet kunne blive konkurrencedygtigt og dermed have en fremtid.
- Dette har staterne som ansvarlige ejere valgt at bakke op om. Dels fordi vi var enige om, at SAS kun ville have en fremtid, hvis selskabets omkostninger er på niveau med konkurrenternes. Dels fordi sikring af et konkurrencedygtigt SAS var en forudsætning for, at staterne kan understøtte selskabets videre drift gennem deltagelse i en ny kreditfacilitet.
- Da planen blev offentliggjort d. 12. november udtalte jeg, at der simpelthen ikke var et alternativ til, at de nye overenskomster hurtigt faldt på plads.
- Samme dag blev jeg ringet op af Bente Sorgenfrey, formanden for FTF. I vores drøftelse af situationen understregede jeg samme budskab, herunder at der stod rigtig mange arbejdspladser på spil.
- I løbet af forhandlingerne fik jeg indtryk af, at de faglige organisationer alligevel ikke anerkendte SAS-ledelsens udlægning af situationen.
- Jeg så det derfor som min pligt at gøre det helt klart for de faglige organisationer, at staterne hverken kunne eller ville redde SAS, hvis selskabet ikke kunne levere de omkostningsreduktioner, der er forudsat i selskabets plan, og som udgør en betingelse for den kreditfacilitet, som en række banker, den svenske, norske og danske stat samt Wallenberg-stiftelsen stiller til rådighed.
- Jeg tog således kontakt til fagforeningerne for at understrege, hvor alvorlig situationen rent faktisk var.
- Søndag d. 18. november, som skulle være forhandlingernes sidste dag, ringede jeg til Lars Bjørking, formanden for piloterne. Vi havde en god snak, og Bjørking har siden givet udtryk for, at han var glad for, at jeg tog kontakt.

- Da forhandlingerne fortsatte på overtid om mandagen, og det kun var det danske kabinepersonalets accept der manglede, sendte jeg en sms til Helge Thuesen, kabinepersonalets formand. Formålet med denne kontakt var at gentage beskeden om alvoren i situationen.

[Brud på gældende regler/vejledninger for ejerskabsudøvelse]

- Lad mig nu komme ind på spørgsmålet om, hvorvidt disse kontakter udgør et brud på principperne for styringen af statens selskaber.
- Dette er på ingen måde tilfældet. Lad mig forklare hvorfor.
- Udgangspunktet for styringen af statens selskaber er det såkaldte armslængdeprincip. Dvs. at det er bestyrelsen, der på vegne af ejerne, har ansvaret for og kompetencen til at træffe de beslutninger, der tjener selskabet og dermed ejerne bedst muligt.
- Heri ligger også, at en minister - som ejer - skal have respekt for bestyrelsens beslutningskompetence og undlade at blande sig i den daglige drift.
- Formålet med mine kontakter til de faglige organisationer var imidlertid netop at understøtte SAS' bestræbelser i at indgå de nye overenskomster, som ledelsen anså som en afgørende forudsætning for, at SAS kunne blive konkurrencedygtigt og derved have en fremtid.
- Idet kontakterne derved helt klart var i overensstemmelse med selskabets interesser, som defineret af selskabets bestyrelse, var de hverken udtryk for manglende respekt for bestyrelsens beslutningskompetence eller mere generelt armslængdeprincippet.
- Kommunikationen til de faglige organisationer ligger endvidere helt i tråd med indholdet i Finansministeriets pressemeddelelse fra 12. november, dvs. en lille uge forinden.
- Endvidere er det væsentligt for mig at understrege, at jeg ikke deltog i forhandlingerne af de nye overenskomster, men alene forsøgte at skabe klarhed om præmisserne for forhandlingerne og understrege betydningen af at få en aftale. Forhandlingerne er foregået mellem de forhandlingsberettigede faglige organisationer og ledelsen i SAS.
- Endelig vil jeg gerne for en god ordens skyld tilføje, at armslængdeprincippet ikke udgør en retlig bindende regel, men alene et princip, der er etableret, fordi det under normale forhold vurderes hensigtsmæssigt. Armslængdeprincippet tjener det dobbelte formål (i) at beskytte en minister mod poli-

tisk pres for at gribe ind over for stort og småt og (ii) at beskytte selskabet mod utidig politisk indblanding.

- Og da jeg selv tog beslutningen om at kontakte de faglige organisationer, og da jeg mener, at jeg entydigt handlede i selskabets interesse, kan der af gode grunde ikke være tale om brud på de formål, som armlængdeprincippet skal varetage.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon